

**ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2018 ГОДИНА
И ИЗВЕШТАЈ НА РЕВИЗОРИТЕ****НА****Акционерско друштво Индустрија за градежни материјали
ЕЛЕНИЦА Струмица****СОДРЖИНА:****ИЗВЕШТАЈ НА РЕВИЗОРИТЕ****ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**

Извештај за финансиската состојба на ден 31.Декември	2018 година
Извештај за сеопфатна добивка	2018 година
Извештај за готовинските текови за	2018 година
Извештај за промените на главнината за	2018 година
Белешки кон финансиските извештаи	
Годишна сметка за	2018 година
Годишен извештај за работењето за	2018 година

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА АД ИГМ ЕЛЕНИЦА СТРУМИЦА

Извештај за финансиските извештаи

На ваше барање извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Акционерско друштвото за градежни материјали ЕЛЕНИЦА Струмица, кои што го вклучуваат Извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2018, како и Извештајот за сеопфатна добивка за периодот, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, и за интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективното презентирање на финансиските извештаи на друштвото за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на друштвото. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ ДО
АД ИГМ ЕЛЕНИЦА СТРУМИЦА - продолжение**

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти финансиската состојба на Акционерско друштво за градежни материјали ЕЛЕНИЦА Струмица, заклучно со 31 декември 2018 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Менаџментот на друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да изразиме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај за работа со годишната сметка и финансиските извештаи. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Акционерско друштвото за градежни материјали ЕЛЕНИЦА Струмица, за годината што заврши на 31 декември 2018 година.

Тетово 25,06,2019

Овластен ревизор

БЕНД Ревизија и Консалтинг ДОО Тетово

Апостоловски Душко

Управител Душко Апостоловски

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2018 ГОДИНА

НА

Акционерско друштво Индустрија за градежни материјали
ЕЛЕНИЦА Струмица

СОДРЖИНА:

Страна

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

Извештај за сеопфатна добивка за	2018 година	2
Извештај за финансиската состојба на ден 31.Декември	2018 година	3
Извештај за паричните текови за	2018 година	4
Извештај за промените на главнината за	2018 година	5
Белешки кон финансиските извештаи		6-30

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ
За годината што завршува на 31 Декември 2018 и 2017 (во 000 денари)

Позиција	број на белешка	Износ во 000 денари	
		Тековна година	Претходна година
I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО		317,175	144,303
Приходи од продажба	4 дел	106,676	131,227
Останати приходи	6	207,116	12,964
Залихи на готови производи и на надовршено производство на почетокот на годината	22	20,290	20,171
Залихи на готови производи и на надовршено производство на крајот на годината	22	20,544	22,453
Капитализирано сопствено производство и услуги	4 дел	3,383	112
II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО		(125,766)	(142,845)
Трошоци од работењето	8	(54,841)	(47,146)
Набавна вредност на продадени стоки	9	(12,601)	(36,544)
Услуги со карактер на материјални трошоци	10	(5,689)	(13,995)
Останати оперативни расходи	13 дел	(8,830)	(6,492)
Трошоци од вработените	11 и 13 дел	(23,802)	(23,355)
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	12	(12,912)	(11,451)
Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	14	(633)	(3,139)
Останати трошоци од работењето	15	(6,457)	(725)
III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ	7	1,287	56
IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ	16	(5,788)	(8,860)
Добивка пред оданочување		187,163	
Загуба пред оданочување)		0	(5,063)
Данок на добивка	17	(19,352)	(792)
ВКУПНА СЕОФАТНА ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА		167,811	(5,855)
Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период во (апсолутен износ)		67	68
Број на месеци на работење (во апсолутен износ)		12	12
ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА			
Вкупна основна заработувачка по акција	18	6,713	(234)

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Претседател на Управен одбор

Сметководител

14.03.2019

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА НА КРАЈОТ НА ПЕРИОДОТ
на 31 Декември 2018 и 2017 (во 000 денари)**

Позиција	Број на белешка	Износ	
		Тековна година	Претходна година
АКТИВА:			
А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА		262,699	216,887
МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	19	109,270	101,092
ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ПОБАРУВАЊА	20, 21	153,429	115,764
Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА		248,635	195,554
ЗАЛИХИ	22	58,308	57,673
КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА		178,604	124,287
Побарувања од купувачи	25	51,566	51,333
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	23	104,618	4,266
Останати краткорочни побарувања	26	22,420	68,689
КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА	27	9,890	13,579
В. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	24	1,833	15
VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	28	67	21
ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА		511,401	412,462
ПАСИВА:			
А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ		318,514	150,703
ОСНОВНА ГЛАВНИНА	ПК	78,354	78,354
РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА	ПК	267	267
РЕЗЕРВИ	ПК	16,742	16,742
АКУМИЛИРАНА ДОБИВКА	ПК	55,341	61,120
ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	БУ	167,811	(5,779)
Б. ОБВРСКИ		192,241	260,969
ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ	29	83,384	116,383
КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ		108,857	144,585
Обврски спрема добавувачи	30	49,941	22,472
Обврски за аванси, депозити и кауции	31	21,931	107,952
Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести за плата	31 дел	569	559
Обврски кон вработените	33	1,183	1,179
Тековни даночни обврски	32 дел	22,798	3,413
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	35 дел	9,557	8,990
Обврски по заеми и кредити	35 дел	2,850	0
Обврски по основ на учество во резултатот	34 дел	19	6
ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	36	645	791
ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ		511,401	412,462

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Претседател на Управен одбор

Сметководител

14.03.2019

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ ЗА ПЕРИОДОТ
за годината која завршува на 31,12,2018 и 31,12,2017**

Позиција	Тековна година	Претходна година
Готовински текови од деловни активности	93,158	9,984
Нето добивка/загуба после оданочување	167,811	(5,855)
Амортизација	12,912	11,451
Амортизација на продадени и расходувани материјални средства	(383)	(4,113)
Промени - Зголемување/намалување на :		
Залихи	(634)	(11,305)
Побарувања од купувачи	(234)	(9,134)
Побарувања за дадени аванси на добавувачи	(100,352)	5,314
Останати краткорочни побарувања	46,269	(40,076)
Вложувања во хартии од вредност	(1,157)	-
Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	8,115	(4,310)
Побарувања по дадени заеми	(3,270)	-
АВР	(46)	(21)
Обврски спрема добавувачи	27,469	(15,984)
Обврски за аванси, депозити и кауции	(86,021)	77,520
Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести за плата	10	8
Обврски кон вработените	5	47
Тековни даночни обврски	19,385	2,274
Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	567	3,593
Обврски по заеми и кредити	2,850	-
Обврски по основ на учество во резултатот	13	(7)
Останати краткорочни обврски	(6)	10
ПВР	(145)	572
Готовински текови од инвестициони активности	(58,341)	(19,010)
Директни набавки на нематеријални и материјални средства	(21,134)	(13,663)
Продажба и расход на материјални и нематеријални средства	458	8,490
Зголемување/намалување на долгорочни вложувања	(37,665)	(13,836)
Готовински текови од финансиски активности	(32,999)	7,891
Зголемување/намалување на долгорочни кредити	(32,999)	7,891
Зголемување/намалување на паричните средства	1,818	(1,136)
Парични средства на почеток на годината	15	1,151
Парични средства на крајот на годината	1,833	15

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Претседател на Управен одбор

Сметководител

14.03.2019

Извештај за промена на главнината на 31.декември 2018 (во 000 денари)

Позиција	Основна главнина	Задржана добивка/загуба	Добивка/загуба за годината	Резерви	Ревалоризирана вредност	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2018	78,354	61,120	(5,779)	16,742	267	150,703
Промени на капиталот за 2018						
Вкупна сеопфатна добивка за годината			167,811	-		167,811
Трансфер/пренос на задржана добивка		(5,779)	5,779			-
Состојба на 31 Декември 2018	78,354	55,341	167,811	16,742	267	318,514
Состојба на 1 јануари 2017	78,354	136,646	(75,526)	16,742	267	156,483
промени на капиталот во 2017						
Вкупна сеопфатна добивка за годината			(5,779)	-		(5,779)
Трансфер/пренос на задржана добивка		(75,526)	75,526			-
Состојба на 31 Декември 2017	78,354	61,120	(5,779)	16,742	267	150,703

Запишаниот капитал на друштвото согласно Тековната состојба од Централниот регистар на Република Македонија и Акционерската книга во надлежност на Централниот депозитар за Хартии од вредност се состои од :

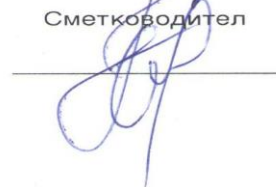
Акционерски капитал – обични акции 24999 по номинална вредност од 51.13 ЕУР по акција односно вкупна главница од 1.278.198,87 ЕУР односно 78.353.591,00 денари.

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи

Претседател на Управен одбор

Сметководител

14.03.2019

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ДРУШТВОТО

Дејност:

Акционерско друштво индустрија за градежни материјали ЕЛЕНИЦА Струмица е еден капацитет во РМ за производство на градежни материјали - производство на цигли, ќерамиди и производи од печена глина за градежништво, е заведено во трговскиот регистар во Штип според Решение П.трег. бр. 1694/98 од 20.04.1999 со што е усогласено со Законот за трговски друштва.

Вкупниот број на вработени на 31.12.2018 година изнесувал 67

Основна дејност на Акционерско друштво индустрија за градежни материјали ЕЛЕНИЦА Струмица е 23.32 производство на цигли, ќерамиди и производи од печена глина за градежништво. Покрај ова друштвото е регистрирано и со општата клаузула за бизнис.

Седиште:

Седиштето на друштвото се наоѓа на ул. Маршал Тито бр. 222 во Струмица

Матичен број:

4045220

Тел:

034 345 046

Основачи и одговорност:

Запишаниот капитал на друштвото согласно Тековната состојба од Централниот регистар на Република Македонија и Акционерската книга во надлежност на Централниот депозитар за Хартии од вредност се состои од:

Акционерски капитал – обични акции 24999 по номинална вредност од 51.13 ЕУР по акција односно вкупна главница од 1.278.198,87 ЕУР односно 78.353.591,00 денари.

Според акционерската книга од 31.12.2018 година акционери на друштвото се :
Жан Ангов со сопственост на 26 акции и
Трајче Заев со сопственост на 24973 акции

Овластувањата и одговорноста на акционерското друштво во правниот промет со трети лица е неограничено и за обврските одговара со целиот свој имот.

Лице овластено за застапување е Трајче Заев, директор и Претседател на Управен Одбор.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2. Основа за составување на финансиските извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 2 до 5 и објаснувачките белешки кон нив, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Македонија во Правилникот за сметководство (во понатамошниот текст сметководствени стандарди прифатени во Република Македонија). Се бара финансиските извештаи составени според важечките прописи да ја одразуваат примената на целокупните (деталните) прописи што се однесуваат на примената на сметководствените принципи. Во извесни случаи претпријатието може да изврши избор на одредена сметководствена политика во рамките на пропишаните сметководствени политики; во други случаи претпријатието може самостојно да одлучува дали, или нема да ја примени пропишаната сметководствена политика.

Менаџментот конзистентно ги применува одобрените сметководствени политики во соодветните пресметковни периоди.

Финансиските извештаи за годините кои завршуваат на 31 декември 2018 и 2017 година на Друштвото ги презентираат финансиската состојба, резултатите од работењето, паричните текови и промените на капиталот на сите организациони единици на територијата на Република Македонија.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2018 и 2017 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година. Денарот претставува официјална известувачка валута на Друштвото. Сите други трансакции во валута различна од официјалната се сметаат за трансакции во странска валута. Финансиските извештаи за друштвото се поединечни.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Македонија и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност.

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања. Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу.

Основните сметководствени политики применети при составувањето на финансиските извештаи, се конзистентни со оние применети при составувањето на финансиските извештаи за 2017 година, доколку поинаку не е наведено во натамошниот текст.

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија бара од раководството на Друштвото употреба на проценки и претпоставки кои влијаат на прикажаните износи на средствата и обврските и обелоденувањето на неизвесни средства и обврски на денот на финансиските извештаи, како и на приходите и трошоците во извештајниот период. Овие проценки и претпоставки се засновани на информациите достапни на датумот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба. Овие проценки се разгледуваат периодично и промените во оценките се прикажуваат во периодите во кои истите стануваат познати.

Најзначајната употреба на расудувањата и проценки, кои се обелоденети во прегледот на значајните сметководствени политики и соодветни објаснувачки белешки се однесуваат на обезвреднување на финансиските и нефинансиските средства, финансиските обврски и оценката за резервирања за судски спорови.

Споредливите износи ги претставуваат ревидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2017 година.

3.1. Приходи

Во согласност со прописите, приходите од работењето и останатите соодветни приходи се искажани по фактурна вредност, во моментот на нивното настанување. Ова значи дека приходите се мерат по објективна вредност на добиениот надоместок или побарувањето. Приходите се признаваат ако истовремено пораснат средствата или се намалат обврските.

3.1.1. Приходите од продажба на производи и услуги

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските рабати.

Приходот се признава во билансот на успех кога:

- На купувачот се пренесени значајни ризици и користи од сопственоста над производите;
- Друштвото не задржува, ниту трајно управување, ниту контрола над производите;

- Износот на приходите може веродостојно да се измерат;
- Е веројатно дека продадените производи ќе се наплатат односно кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото
- Трошоците кои настанале или кои ќе настанат во врска со трансакцијата може со сигурност да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3.1.2. Исправка на побарувањата на товар на трошоците

За реализацијата од претходните пресметковни периоди и за онаа која во тековниот пресметковен период е пресметана во корист на приходите се врши исправка на побарувањата на товар на трошоците.

3.1.3. Приходите од продажба на кредит

Приходите од продажба на кредит се признаваат во целост во корист на вкупниот приход во периодот во кој испораката е извршена.

3.1.4. Останатите приходи

Останатите приходи претставуваат приходи кои не потекнуваат од основната дејност на Друштвото.

3.1.5. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од дивиденди, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики. Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.2. Расходи

3.2.1. Трошоци на реализација и расходи

Трошоците на реализација ги содржат сите трошоци кои се настанати во текот на годината и кои се директно поврзани со остварената реализација (приход под точка 3.1.), и нивната висина е зависна од висината на реализацијата.

Трошоците се признаваат во зависност од степенот на извршување на датумот на сочинување на билансот.

Општи, административни и трошоци на продажба ги содржат сите трошоци кои се настанати во текот на годината и кои не се директно поврзани со остварената реализација, што значи дека нивната висина е независна од висината на реализацијата.

Друштвото се придржува до следните критериуми при признавање на расходите :

- Расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- Расходите имат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- Кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавање на расходите се извршува со постапка на разумна алокација на пресметковни периоди;

- Расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот
- Расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанало обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

3.2.2. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.2.3. Пресметување на средства за плаќање и сметководствен третман на курсните разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странски средства за плаќање во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи во годината на која се однесуваат.

Официјалните девизни курсеви користени за конверзија во денар на ставките од Извештајот за финансиска состојба искажани во странска валута на 31 декември 2018 и 2017 година се како следи:

	2018	2017
ЕУР	61.4950	61.4907
УСД	53.6887	51.2722
ГБП	68.1234	69.3087

3.2.4. Данок на добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото. Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Македонија. Даночната основа за пресметување на данокот на добивка претставува износот на добивката која се утврдува во даночниот биланс. Основата за пресметување на данокот на добивка се утврдува како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночни от обврзник во износи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди. Искажаниот финансиски резултат од билансот на успех се зголемува за непризнаените расходи и помалку утврдени приходи утврдени со законот за данок на добивка.

Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2017: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времи разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

3.3. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.4. Нематеријални и материјални вложувања

3.4.1. Недвижности постројки и опрема

3.4.1.1. Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста. Во изминатиот период, Друштвото вршело законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

3.4.1.2. Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат.

Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2018 година во однос на 2017 година се следните:

	2018	2017	2018	2017
Недвижности	2.5 %	2.5 %	40 години	40 години
Постројки и опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Транспортни средства	25 %	25 %	4 години	4 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.4.2. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина. Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Стапката на амортизација во 2018 година изнесува 20% годишно (2017: 20% годишно).

3.4.3. Обезвреднување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно обезвреднување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се обезвреднети. Загубата поради обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.5. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки, денарски депозити по видување и орочени депозити со рок на достасување до три месеци.

3.6. Побарувања по основ на продажба и останати побарувања

Побарувањата по основ на продажба ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност согласно издадени фактури за испорака и монтажа на производите и фактури за извршени услуги, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3.7. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

Потрошокот на сировини и материјали и стоки се води по просечни цени.

Доколку набавната вредност или цената на чинење е повисока од нето продажната вредност залихите се сведуваат на нето продажната вредност.

3.8. Вложувања во подружници и придружени друштва

Подружници

Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или превземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вложувањето на Друштвото во подружниците е евидентирано по нивната набавна вредност. Вложувања во подружници се сметаат оние вложувања каде Друштвото поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во други друштва.

Придружени друштва

Придружени друштва се субјекти врз кои Друштвото има значително влијание, но не ги контролира истите. Постоенето на значително влијание се утврдува преку следното: застапеност во одборот на директори, учество во процесот на креирање политики и донесување на одлуки, материјални трансакции, меѓусебна размена на раководен персонал и обезбедување на суштински технички информации, и каде учеството во капиталот се движи помеѓу 20 и 50% од гласачките права. Вложувањата во придружените друштва се евидентирани според набавна вредност.

3.9. Вложувања во хартии од вредност

Друштвото вложувањата ги категоризира како вложувања расположливи за продажба и вложувања кои се чуваат до доспевање. Вложувањата расположливи за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства.

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни хартии од вредност (државни записи или благајнички записи) издадени од страна на државата или Народна Банка на Република Македонија и кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка. Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација).

Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3.10. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции. Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.11. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансисрање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.12. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени удели.

(2) Откупени сопствени удели

Уделите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (трезорски) удели, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото. Сопствените удели се стекнуваат со нивно откупување со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени удели се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување. Сопствените удели се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање, како и со нетрговски преноси (залог и сл) . Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените удели помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани удели и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

(3) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 10% од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 10% од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 10% од запишаниот капитал на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собирот на содружници.

(4) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.4. на овие белешки. Во согласност со законските

прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3.13. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3.14. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените бидејќи се смета дека сумата е незначајна за финансиските извештаи.

3.15. Резервации и неизвесности

(1) Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен,

резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

(2) Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

3.16. Финансиски ризици и управување со финансиски ризици

3.16.1. Пазарен ризик

а) Ризик од курсни разлики

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид ризик. Според ова Друштвото е изложено на можните флукутации на странските валути, кое е сепак ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен..

б) Ценовен ризик

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на фер вредноста на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретните вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот. примарната изложеност на цената на капиталот произлегува од вложувањата во хартии од вредност и удели. Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата расположиви за продажба и истиот е надвор од контрола на Друштвото.

б) Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото има користено вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик, но тој зависи од движењата на финансиските пазари и Друштвото нема начин истиот да го намали.

3.16.2. Ликвидносен ризик

Управувањето со ликвидносен ризик е централизирано во Друштвото.

Ликвидносниот ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребна готовина за сервисирање на своите обврски, и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Друштвото не користи финансиски деривативи.

3.16.3. Кредитен ризик

Кредитниот ризик произлегува од пари и парични средства депозити во банки и финансиски институции, како и кредитна изложеност кон корпоративни клиенти од продажба, вклучувајќи ги побарувањата и обврзувањата.

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е ограничена. Управувањето со кредитниот ризик се врши со превземање на соодветни мерки и активности од страна на друштвото. Во случај на неплаќање, Друштвото престанува со продажба на услуги на клиентите. Исто така, Друштвото нема значајни концентрации на кредитен ризик со оглед на големината на базата на клиенти која е со поединечно мали износи и со неповрзаност помеѓу клиентите. Со цел да ја осигура наплатата на побарувањата, Друштвото спроведува дејства: компензации со клиентите, покренување на судски спорови, вонсудски спогодби и сл. Друштвото нема изградено посебна политика со цел да се управува или да се намали кредитниот ризик.

3.16.4. Даночен ризик

Предмет на даночна контрола може да биде книговодствената евиденција на друштвата ретроактивно до 5 години и истата може да резултира во дополнителни обврски по основ на даноци. Раководството на Друштвото нема сознанија за било какви дополнителни околности кои можат да создадат потенцијални материјални обврски во тој поглед.

Согласно законските прописи во РМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на одобрување на финансиските извештаи, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2018 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

3.16.5. Управување со капиталниот ризик

Целите на Друштвото во врска со управувањето со капиталот се зачувување на способноста на Друштвото да продолжи да работи врз основа на претпоставката за континуитет за да се зачува оптимална капитална структура која би го намалила трошокот на капитал и би обезбедила приноси на сопствениците.

3.17. Утврдување на објективна вредност

Друштвото има политика за обелоденување на информации за објективна вредност на оние компоненти од средствата и обврските за кои се расположиви пазарни цени и за оние кај кои објективната вредност може значително да се разликува од сметководствената вредност. Во Република Македонија не постои доволно ниво на пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купопродажба на побарувања и други финансиски средства или обврски и одтука за истите во моментот не се расположиви пазарни цени. Како резултат на отсуство на активен пазар, објективната вредност не може да биде утврдена на веродостојна основа. Раководството на Друштвото ја проценува севкупната изложеност на ризик и во случаи кога проценува дека вредноста на средствата според која се евидентирани во сметководството не би можела да биде реализирана, се врши исправка на вредноста.

Раководството смета дека искажаните сметководствени износи се највалидни и најкорисни извештајни вредности при пазарни услови.

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

3.18. Континуитет

Друштвото постојано врши анализа во однос на принципот на континуитет и не се очекуваат неусогласености и напуштање на работењето или дејноста во наредниот период. Во иднина се очекува зголемување на обемот на работа и продолжување на својата дејност согласно со принципот на континуитет. Претходното посебно што друштвото заради извршените отписи на краткорочните финансиски вложувања и побарувања остварува загуба во 2017 година износ од 5,779 илјади денари

3.19. Финансиски инструменти

3.19.1. Ризик од финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година е следната:

	во илјада денари	
	Тековна година	Претходна година
Обврски по кредити	95,791	125,373
Пари и парични еквиваленти	1,833	15
Нето обврски (пари)	93,958	125,358
Вкупен капитал	318,514	150,703
% на задолженост	29.50%	83.18%

3.19.2. Ризик од девизна валута

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во денари на 31 декември 2018 и 2017 година по валути е следната:

	Средства		Обврски	
	2018	2017	2018	2017
ЕУР	0	0	95,791	125,373
УСД			-	-
ГБП			-	-
	0	0	95,791	125,373

Друштвото претежно е изложено на ЕУР. Изложеноста спрема ЕУР кај обврските ги вклучува обврските кон добавувачи.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути.

	Зголемувања за 10%		Намалувања за 10%	
	2018	2017	2018	2017
ЕУР	(9,579)	(12,537)	9,579	12,537
УСД				
ГБП				
Нето Ефект	(9,579)	(12,537)	9,579	12,537

3.19.3. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува во случај кога купувачите на Друштвото нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Побарувањата од купувачи се состојат од голем број на поединечни салда. Овие побарувања не се обезбедени со било какво обезбедување во форма на меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Структурата на побарувања од купувачи според нивната доспеаност на 31 декември 2018 е како што следува:

Во (000) денари	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања		-	
Доспеани побарувања			0
- до 1 година	156,184		156,184
- од 1 до 3 години			
- над 3 години			

Структурата на побарувања од купувачи според нивната доспеаност на 31 декември 2017 е како што следува:

Во (000) денари	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања		-	
Доспеани побарувања			0
- до 1 година	55,599		55,599
- од 1 до 3 години			
- над 3 години			

3.19.4 Ризик од промена на каматите

Друштвото е изложено на ризик од промените на каматните стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштво или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годината е како што следува:

	во илјада денари	
	Тековна година	Претходна година
Финансиски средства		
<i>Некаматносни</i>		
- Парични средства	1,833	15
- Побарувања од купувачи	156,184	0
- Дадени заеми	4,138	8,983
- Останати побарувања	5,753	4,596
- Вложувања		
	167,908	13,594
<i>Каматносни со променлива камата</i>		
Каматносни со фиксна камата		
	167,908	13,594
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни</i>		
- Обврски кон добавувачи	71,872	130,424
- Останати тековни обврски	24,578	5,172
	96,450	135,596
<i>Каматносни</i>		
- Долгорочни Кредити од банки	83,384	116,383
	83,384	116,383
- Краткорочни Кредити од банки	9,557	8,990
	9,557	8,990
	189,391	260,969

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 2% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката а негативните се намалување на добивката за соодветниот период.

	Зголемување за 2% поени		Намалување за 2% поени	
	Тековна година	Претходна година	Тековна година	Претходна година
Земени кредити	(1,859)	(2,507)	1,859	2,507
Дадени кредити	83	180	(83)	(180)
	(1,776)	(2,328)	1,776	2,328

3.19.5. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2018 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Парични средства	1,833				1,833
Купувачи			156,184		156,184
Останати побарувања			5,753		5,753
Дадени позајмици			4,138		4,138
Вложувања					0
	1,833	0	166,075	0	167,908
Добавувачи		71,872			71,872
Кредити			9,557	83,384	92,941
Останати обврски		23,367	1,211		24,578
	0	95,239	10,768	83,384	189,391

Други објаснувачки белешки:

ПРИХОДИ

во илјада денари		
4, ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА НЕПОВРЗАНИ ДРУШТВА	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба на добра (производи) и услуги во земјата	106,666	131,190
Приходи врз основа на употреба на сопствени добра (производи, стоки) и услуги	3,383	112
Приходи од наемнини	11	36
ВКУПНО	110,059	131,339

во илјада денари		
5, ПРИХОДИ ОД ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	Тековна година	Претходна година
Приходи од вредносно усогласување на краткорочни побарувања	7	574
ВКУПНО	7	574

во илјада денари		
6, ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	Тековна година	Претходна година
Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства	308	12,300
Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност	206,799	-
Вишоци	0	6
Останати приходи од работењето	3	84
ВКУПНО	207,109	12,390

во илјада денари		
7, ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ	Тековна година	Претходна година
Приходи врз основа на камати од работењето со поврзани друштва	1,262	46
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	-	4
Останати финансиски приходи	25	6
ВКУПНО	1,287	56

РАСХОДИ

во илјада денари		
8, ТРОШОЦИ ЗА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, ЕНЕРГИЈА, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	Тековна година	Претходна година
Трошоци за сировини и материјали (за производство)	8,725	6,420
Трошоци за енергија (за производство)	41,314	34,648
Трошоци за резервни делови, и материјали (за производство)	10	7
Трошоци за амбалажа	2,415	3,238
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за производство)	2,378	2,832
ВКУПНО	54,841	47,146

во илјада денари		
9, НАБАВНА ВРЕДНОСТ	Тековна година	Претходна година
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	12,601	35,857
Набавна вредност на продадени нетековни средства кои се чуваат за продажба и прекинатото работење	-	687
ВКУПНО	12,601	36,544

во илјада денари		
10, ТРОШОЦИ ЗА УСЛУГИ	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	1,601	1,448
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	654	565
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги	2,274	11,234
Наем - лизинг	135	45
Комунални услуги	143	235
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	11	-
Останати услуги	871	468
ВКУПНО	5,689	13,995

во илјада денари		
11, ПЛАТА, НАДОМЕСТОЦИ НА ПЛАТА И ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ	Тековна година	Претходна година
Плата и надоместоци на плата - бруто (за производство)	21,895	21,033
Останати трошоци за вработените	922	959
ВКУПНО	22,817	21,992

во илјада денари		
12, ТРОШОЦИ ЗА АМОРТИЗАЦИЈА И РЕЗЕРВИРАЊА	Тековна година	Претходна година
Трошоци за амортизација (за производство)	12,912	11,451
ВКУПНО	12,912	11,451

во илјада денари		
13, ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ ОД РАБОТЕЊЕТО	Тековна година	Претходна година
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	985	1,325
Надоместоци на трошоци на вработените и подароци	-	38
Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	1,086	646
Трошоци за спонзорства и донации	2,724	344
Трошоци за репрезентација	1,685	2,275
Трошоци за осигурување	486	656
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	352	356
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	275	272
Трошоци за користење на права (освен наем)	454	623
Останати трошоци на работењето	1,769	1,321
ВКУПНО	9,815	7,854

во илјада денари		
14, ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ (ОБЕЗВРЕДНУВАЊЕ) НА НЕТЕКОВНИ И ТЕКОВНИ СРЕДСТВА	Тековна година	Претходна година
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања	633	966
Вредносно усогласување (обезвреднување) на залихи	-	2,173
ВКУПНО	633	3,139

во илјада денари		
15, ОСТАНАТИ РАСХОДИ	Тековна година	Претходна година
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематеријални и материјални средства	60	615
Загуби врз основа на продажба на учество во капитал и хартии од вредност	6,345	-
Кусоци, кало, растур, расипување и кршење	36	107
Останати расходи од работењето	16	3
ВКУПНО	6,457	725

во илјада денари		
16, ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ	Тековна година	Претходна година
Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	5,772	8,676
Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	16	184
ВКУПНО	5,788	8,860

17. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Финансиски резултат во Билансот на успех	187,163	-4,987
Непризнаени расходи:	6,374	13,857
Расходи кои не се поврзани со дејноста на субјектот	1,086	213
Исплатени надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос над утврдениот износ		
Надоместоци на лица волонтери за лица ангажирани за вршење на јавни работи исплатени над износите утврдени со закон		646
Трошоци за сместување и превоз за невработени лица кои не се документиран	408	823
Парични казни и пенали	48	207
Трошоци за кало, растур, крш и расипување	36	1,249
Траен отпис на побарувања	551	6
Износ на ненаплатени побарувања од заем	2,204	8,667
Репрезентација и спонзорства	1,516	2,047
Останати	525	
Даночна основа	193,537	8,870
Намалување на даночна	15	950
Износ на вратен дел од заем за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа	15	950
Даночна основа по намалување	193,522	7,920
Пресметан данок на добивка	19,352	792
Платени аконтации	742	
Износ за доплата	18,611	792

18. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

	2018 (000) МКД	2017 (000) МКД
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции		
Нето добивка/загуба за годината	167,811	(5,855)
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	167,811	(5,855)
број на акции		
	2018	2017
Пондериран просечен број на обичните акции		
Издадени обични акции на 1 јануари	25	25
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	25	25
Основна и разводната заработувачка по акција (во МКД)	6,713	(234)

ДОЛГОРОЧНИ СРЕДСТВА

19. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Опис	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Вкупно
Набавна вредност				
Салдо на 1 Јануари 2018 (тековна година)	1,943	82,303	149,976	234,222
Зголемување			21,134	21,134
Намалување			458	458
Салдо на 31 Декември 2018 (тековна година)	1,943	82,303	170,652	254,898
Исправка на вредноста				
Салдо на 1 Јануари 2018 (тековна година)	-	25,474	107,625	133,099
Амортизација		1,801	11,111	12,912
Намалување			383	383
Салдо на 31 Декември 2018 (тековна година)	-	27,275	118,353	145,628
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2018 (тековна година)	1,943	55,028	52,299	109,270
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2018 (тековна година)	1,943	56,829	42,351	101,123
Набавна вредност				
Салдо на 1 Јануари 2017 (претходна година)	2,630	82,303	144,116	229,049
Зголемување			13,663	13,663
Намалување	687		7,803	8,490
Салдо на 31 Декември 2017 (претходна година)	1,943	82,303	149,976	234,222
Исправка на вредноста				
Салдо на 1 Јануари 2017 (претходна година)		23,673	102,088	125,761
Амортизација		1,801	9,650	11,451
Намалување			4,113	4,113
Салдо на 31 Декември 2017 (претходна година)	-	25,474	107,625	133,099
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2016 (претходна година)	1,943	56,829	42,351	101,123
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2016 (претходна година)	2,630	58,631	42,028	103,288

Градежните објекти се дадени како обезбедување на кредитните задолжување кон деловните банки

ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

во илјада денари

20.ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА	Тековна година	Претходна година
Вложувања во подружници - МАМ	51,501	13,836
Вложувања во придружни друштва и заеднички контролирани друштва (учество во заеднички вложувања) ЕКО Оранжерии	153	153
ВКУПНО	51,654	13,989

ИГМ ЕЛЕНИЦА АД на 25.12.2017 по решение со деловоден број 35020170029465 од ЦРМ стекнува 85% од основната главнина на МАМ ДОО Свети Николе. Во текот на 2018 година се продадени 45 % од уделите во МАМ ДОО Свети Николе со што на крајот од 2018 година ИГМ ЕЛЕНИЦА АД поседува 40% од вредноста на уделите во МАМ ДОО Свети Николе. Промената на набавната вредност на уделите е извршена врз основа на Договор за превземање на обврските на МАМ ДОО Свети Николе до 31.12.2017 година.

	во илјада денари	
21.ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА	Тековна година	Претходна година
Останати долгорочни побарувања ЕКО Оранжери	101,775	101,775
ВКУПНО	101,775	101,775

ИГМ Еленица АД до 31.12.2012 е основач и единствен содружник во ЕКО Оранжери ДООЕЛ. Во основачкиот акт на ЕКО Оранжери се предвидени Дополнителни доплати согласно со член 191 од Законот за трговски друштва за покривање на загубите. Настанати се услови според член 191 од ЗТД, односно ЕКО Оранжери има искажано загуба. Одлуката за дополнителни доплати е донесена од страна на единствениот Основач. Дополнителните доплати се извршени пред 31.12.2012 година. ИГМ Еленица АД овие дополнителни доплати ги има евидентирано на сметка Останати долгорочни побарувања во износ од 101.775. илјади денари.

ТЕКОВНИ СРЕДСТВА

22, ЗАЛИХИ

	во илјада денари	
ЗАЛИХА НА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ	Тековна година	Претходна година
Суровини и материјали на залиха	25,044	24,667
ВКУПНО	25,044	24,667

	во илјада денари	
ЗАЛИХА НА СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ	Тековна година	Претходна година
Ситен инвентар во употреба	159	129
ВКУПНО	159	129

ВКУПНО ЗАЛИХИ НА СУРОВИНИ, МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	25,203	24,795
--	---------------	---------------

ЗАЛИХИ НА ПРОИЗВОДСТВО, ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И СТОКИ,

	во илјада денари	
ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ	Тековна година	Претходна година
Производи на залиха	20,544	22,453
Вредносно усогласување на залихите на готови производи	- 27	- 2,163
ВКУПНО	20,517	20,290

	во илјада денари	
СТОКИ	Тековна година	Претходна година
Стоки на залиха	12,587	12,587
ВКУПНО	12,587	12,587

ВКУПНО ЗАЛИХИ НА ПРОИЗВОДСТВО, ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ И СТОКИ, БИОЛОШКИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	33,104	32,878
--	---------------	---------------

СЕ ВКУПНО ЗАЛИХИ	58,308	57,673
-------------------------	---------------	---------------

АВАНСИ ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ

	во илјада денари	
23, АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, АМБАЛАЖА И АВТОГУМИ	Тековна година	Претходна година
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во земјата	104,618	4,266
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции во странство	-	-
ВКУПНО	104,618	4,266

ПАРИЧНИ СРЕДСТВА , ЕКВИВАЛЕНТИ И ПОБАРУВАЊА

	во илјада денари	
24, ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	Тековна година	Претходна година
Парични средства на трансакциски сметки во денари	1,810	4
Парични средства во благајна	22	11
ВКУПНО	1,833	15

	во илјада денари	
25, ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	51,184	50,950
Спорни и сомнителни побарувања	383	383
ВКУПНО	51,566	51,333

	во илјада денари	
26, ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА	Тековна година	Претходна година
Побарувања врз основа на цесија, асигнација и преземање на долг	22,352	68,621
Побарувања за членарини	68	68
ВКУПНО	22,420	68,689

	во илјада денари	
27, КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА	Тековна година	Претходна година
Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во земјата	248	229
Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во странство	620	8,754
Краткорочни кредити и заеми во земјата	3,270	-
Хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	5,753	4,596
ВКУПНО	9,890	13,579

Вложувања во акции и удели

Удели во Исток Бизнис - Груп	778	778
Акции Пелагонија	3,818	3,818
Герас Цунев Конфекција	566	
Герас Цунев Трговија	591	
Вкупно	5,753	4,596

во илјада денари		
28, ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	Тековна година	Претходна година
Однапред платени трошоци	67	21
ВКУПНО	67	21

ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА И ОБВРСКИ

во илјада денари		
29, ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ	Тековна година	Претходна година
Долгорочни обврски врз основа на издадени хартии од вредност	-	18,333
Останати долгорочни обврски и останати финансиски долгорочни обврски	83,384	98,050
Одложени даночни обврски	-	-
ВКУПНО	83,384	116,383

конто	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ	износ на кредит	Состојба 01.01.2018	Промет 2018	31.12.2018	Тековен дел
2884	02-462-3208271.1	21,000,000.00	21,000,000.00	6,415,828.00	14,584,172.00	3000000
2885	02-462-2543595.1	3,000,000.00	3,000,000.00		3,000,000.00	600000
2886	02-462-3208816.7	2,500,000.00	2,500,000.00		2,500,000.00	500000
2887	02-462-3208848.5	14,000,000.00	14,000,000.00		14,000,000.00	2000000
2888	02-462-3209079.0	7,100,000.00	7,100,000.00		7,100,000.00	1420000
28890	02-462-3209276.8	16,200,000.00	16,200,000.00		16,200,000.00	3240000
28893	02-462-3210352-2	10,000,000.00		10,000,000.00	10,000,000.00	2000000
28894	02-462-3210422.7	11,000,000.00		11,000,000.00	11,000,000.00	2200000
28895	02-4623210543.6	5,000,000.00		5,000,000.00	5,000,000.00	1000000
			116,383,130.00	32,415,828.00	83,384,172.00	15960000

Обезбедување 3 меници, хипотека на недвижен имот и рачен залог над опрема.

КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ

во илјада денари		
30, КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ	Тековна година	Претходна година
Обврски спрема добавувачи во земјата	45,936	18,075
Обврски спрема добавувачи од странство	4,005	4,396
ВКУПНО	49,941	22,472

во илјада денари		
31, КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ	Тековна година	Претходна година
Обврски за примени аванси, депозити и кауции во земјата	21,931	107,952
ВКУПНО	21,931	107,952

во илјада денари		
32, КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ЗА ДАНОЦИ, ПРИДОНЕСИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ	Тековна година	Претходна година
Обврски за данокот на додадена вредност	2,026	694
Обврски за данок на добивка, данок на вкупен приход и данок на приход платен на странско правно лице (задржан данок)	18,678	792
Обврски за даноци и придонеси на плата и надоместоци на плата	569	559
Обврски за персонален данок на доход	2,094	1,928
ВКУПНО	23,367	3,972

во илјада денари		
33, ОБВРСКИ СПРЕМА ВРАБОТЕНИТЕ	Тековна година	Претходна година
Обврски за плата и надоместоци на плата	1,146	1,130
Останати обврски спрема вработените	38	49
ВКУПНО	1,183	1,179

во илјада денари		
34, ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И КРАТКОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА	Тековна година	Претходна година
Обврски спрема осигурителни друштва	7	10
Обврски врз основа на наем	-	3
Обврски врз основа на учество во добивката	19	6
Обврски за членарини	2	2
ВКУПНО	28	21

во илјада денари		
35, КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ	Тековна година	Претходна година
Краткорочни кредити и заеми од поврзани друштва во земјата	9,557	8,990
Краткорочни кредити и заеми во земјата - МАМ	2,850	-
ВКУПНО	12,407	8,990

ОБВРСКИ ЗА КАМАТИ - КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА	0	353
ОБВРСКИ ЗА КАМАТИ - ПЕОН	1356	437
ПЕОН	8200	8,200
ВКУПНО	9,557	8,990

во илјада денари		
36, ОДЛОЖЕНИ ПЛАЌАЊА НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИ ПЕРИОДИ (ПВР)	Тековна година	Претходна година
Однапред пресметани трошоци	645	791
ВКУПНО	645	791

37. ПОВРЗАНИ СТРАНИ

2018

Назив	Вид на поврзаност (друштво во сопственост на директорот, мнозинска сопственост на акционерите, раководството, вработените, итн)	Вид на деловниот однос (купувач, добавувач, кредитор и сл.)	Салдо на почеток на годината (во 000 денари)	Салдо на крајот на годината (во 000 денари)
ЕКО ОРАНЖЕРИИ	содружник	Долгорочни вложувања	101,775	101,775
ЕКО ОРАНЖЕРИИ	содружник	Дадени аванси		26,362
ЕКО ОРАНЖЕРИИ	содружник	Дадена позајмица		2,065
ЕКО ОРАНЖЕРИИ	содружник	Побарувања од купувачи	4,966	33,975
ЕКО ОРАНЖЕРИИ	содружник	Побарувања врз основа на цесија, асигнација и преземање на долг	27,704	28,444
ЕКО ОРАНЖЕРИИ	содружник	Обврски за позајмици	16,690	2,065
		Обврски кон добавувачи	27,808	98
МАМ ДОО	Содружник	Обврски за аванси	1,100	0
МАМ ДОО	Содружник	Побарувања за аванси	0	54,002

38. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2018	2017	2018	2017
	Бр. на акции	Бр. на акции	МКД (000)	МКД (000)
Вкупно обични акции	24.999	24.999	78.354	78.354

Номиналната вредност на една акција изнесува 51.13 ЕУР.

Акционерскиот капитал на Друштвото претставува номиниран капитал кој се формира со издавање на хартии од вредност (акции) на акционерите. Друштвото има издадено само обични акции. Обичните акции носат право на учество во распределбата на остварената добивка (дивиденда) и право на управување со Друштвото (право на глас).

Од вкупниот број на акции физичкото лице Трајче Заев поседува 24,973 акции односно 99,90% од вкупната акционерска главница

39. ХИПОТЕКИ

Белешка 19 и 29

40. СУДСКИ СПОРОВИ

На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Друштвото редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековни спорови.

41. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

По 31 декември 2018 година – датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.